

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΣΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΕΝΙΑΙΑ ΓΡΑΠΤΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ Α΄ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟΥ 2022-2023
Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΔΕΥΤΕΡΑ 23 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2023

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΙΣΤΟΡΙΑ (Α΄ ΣΕΙΡΑ)

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: 3Γ

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΞΕΤΑΣΗΣ: 90 λεπτά

Ο ΟΔΗΓΟΣ ΔΙΟΡΘΩΣΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΕΠΤΑ (7) ΣΕΛΙΔΕΣ

ΣΗΜΕΙΟ ΔΙΟΡΘΩΣΗΣ	ΕΡΩΤΗΣΗ	ΜΟΝΑΔΕΣ
1	A1- αντιστοίχιση	10
2	A2- Σωστό/Λάθος	10
3	A3- Χρονολογική σειρά	10
4	B1α- Διακήρυξη Ανεξαρτησίας	4
5	B1β- Κίνημα 3 ^{ης} Σεπτεμβρίου	4
6	B2- Ιωάννης Καποδίστριας	12
7	B3α- Γαλλική Επανάσταση	6
8	B3β- Γαλλική Επανάσταση	9
9	Γ1α- Παραδουνάβιες Ηγεμονίες	10
10	Γ1β- Επανάσταση στον νότιο ελλαδικό χώρο	15
11	Γ1γ- Συμβολή της Κύπρου στην Ελληνική Επανάσταση	10
	ΣΥΝΟΛΟ	100

ΟΔΗΓΙΑ ΠΡΟΣ ΔΙΟΡΘΩΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ:

Όσα σημεία διαχωρίζονται με κάθετο, δηλ. /, λειτουργούν ως εναλλακτικές απαντήσεις. Γίνεται αποδεκτή οποιαδήποτε ιστορικά τεκμηριωμένη απάντηση.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ (Μονάδες 30)

A1. Κάθε στοιχείο της Στήλης Α΄ αντιστοιχεί με ένα (1) στοιχείο της Στήλης Β΄. Να γράψετε στο τετράδιο απαντήσεών σας τους αριθμούς της Στήλης Α΄ και δίπλα από τον καθένα το γράμμα της Στήλης Β΄ που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

Προσοχή: Στη Στήλη Β΄ περισσεύουν δύο (2) στοιχεία.

ΣΤΗΛΗ Α	ΣΤΗΛΗ Β
1. Ανακάλυψη της τυπογραφίας	α. Λουδοβίκος ΙΣΤ΄
2. Γάλλος βασιλιάς	β. Ιωάννης Γουτεμβέργιος
3. Μάχη της Αλαμάνας	γ. Αρχιεπίσκοπος Κυπριανός
4. 9 ^η Ιουλίου 1821	δ. Θεόδωρος Κολοκοτρώνης
	ε. Αθανάσιος Διάκος
	στ. Άνταμ Σμιθ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ:

- 1.β
- 2.α
- 3.ε
- 4.γ

(4 x 2,5 μον. = 10 μον.)

A2. Να προσδιορίσετε αν το περιεχόμενο των ακόλουθων προτάσεων είναι σωστό ή λάθος, γράφοντας στο τετράδιο απαντήσεών σας, τη λέξη «σωστό» ή «λάθος», δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση.

- α. Στη βάση της κοινωνικής πυραμίδας της φεουδαρχικής κοινωνίας βρίσκονταν οι φεουδάρχες.
- β. Στα πλαίσια της Συνθήκης του Λονδίνου (1827) η Αγγλία ανέλαβε την υποστήριξη των τουρκικών συμφερόντων.
- γ. Ο Ρήγας Βελεστινλής και ο Αδαμάντιος Κοραής ήταν εκπρόσωποι του Νεοελληνικού Διαφωτισμού.
- δ. Το κίνημα της Αναγέννησης ξεκίνησε από την Ιταλία.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ:

- α. Λάθος
- β. Λάθος
- γ. Σωστό
- δ. Σωστό

(4 x 2,5 μον. = 10 μον.)

A3. Να τοποθετήσετε τα πιο κάτω ιστορικά γεγονότα σε χρονολογική σειρά, **ξεκινώντας από το αρχαιότερο** και αριθμώντας τα από το 1 μέχρι το 4. Η απάντησή σας να γραφεί **στο τετράδιο απαντήσεών σας.**

- α. Σφαγή της Χίου
- β. Ανακήρυξη της Κύπρου ως αποικία του στέμματος
- γ. Κατάληψη της Βασίλης
- δ. Πρωτόκολλο της Ελληνικής Ανεξαρτησίας

(4 x 2,5 μον. = 10 μον.)

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ:

- α.2 1-γ
- β.4 ή 2-α
- γ.1 3-δ
- δ.3 4-β

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ (35 ΜΟΝΑΔΕΣ)

B1. Να γράψετε σύντομα κατατοπιστικά σημειώματα για τα πιο κάτω με βάση τα ζητούμενα των παρενθέσεων.

α. Διακήρυξη της Αμερικανικής Ανεξαρτησίας (από πού επηρεάστηκε, ποιοι οι συντάκτες της)

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

Από πού επηρεάστηκε : από τις ιδέες του Διαφωτισμού / Διαφωτισμός / το κίνημα του Διαφωτισμού

(2 μονάδες)

Ποιοι οι συντάκτες της: Τόμας Τζέφερσον/ Τζέφερσον (1 μονάδα)

Βενιαμίν Φραγκλίνος/ Φραγκλίνος (1 μονάδα)

[Δείκτης: Να κατανοούν βασικές έννοιες που αφορούν την Αμερικανική Επανάσταση (1776), καθώς και τη σημασία της αμερικανικής ανεξαρτησίας στη διαμόρφωση του νεότερου και

σύγχρονου κόσμου και να συσχετίζουν το ιστορικό γεγονός της Αμερικανικής Επανάστασης με τη διάδοση των ιδεών του Διαφωτισμού.(Α, Β, Γ, Δ, Ε, ΣΤ, Ζ)]

β. Κίνημα της 3^{ης} Σεπτεμβρίου 1843 (δύο (2) αίτια, αίτημα, αποτέλεσμα)

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

Δύο από τα παρακάτω: (2Χ1=2 μονάδες)

Αίτια :

1. Η οικονομική κατάσταση των αγροτών χειροτέρευε (0,5 μονάδα) και στην ύπαιθρο αναπτυσσόταν η ληστεία. (0,5 μονάδα)
2. Η Ελλάδα αδυνατούσε να εξοφλήσει τα δάνειά της, (0,5 μονάδα) με αποτέλεσμα οι Δυνάμεις να επιβάλουν οικονομικό έλεγχο στη χώρα και περικοπή των κρατικών δαπανών (0,5 μονάδα).
3. Οι στρατιωτικοί, από τα πρώτα θύματα των περικοπών, στράφηκαν εναντίον του Όθωνα. (1 μονάδα)

Αίτημα : η παραχώρηση συντάγματος (1 μονάδα)

Αποτέλεσμα: Ο βασιλιάς, αν και αρχικά αρνήθηκε, υποχρεώθηκε τελικά να προκηρύξει εκλογές για Εθνοσυνέλευση, που θα ψήφιζε σύνταγμα. (0,5 μονάδα)
Έτσι, τελείωσε η περίοδος της απόλυτης μοναρχίας του Όθωνα. (0,5 μονάδα)

[Δείκτης: Να αξιολογούν τα αίτια και τις συνέπειες της Επανάστασης της 3ης Σεπτεμβρίου.Β, Ζ]

Β2. Να γράψετε **δύο (2)** ενέργειες στις οποίες προχώρησε ο Ιωάννης Καποδίστριας για την ενίσχυση των ενόπλων δυνάμεων και να αναφέρετε **δύο (2)** μέτρα που εφάρμοσε για τη βελτίωση της οικονομίας του ανεξάρτητου ελληνικού κράτους.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: (2x3 μον.=6 μον.)

Δύο (2) από τις παρακάτω ενέργειες του Ιωάννη Καποδίστρια για την ενίσχυση των ενόπλων δυνάμεων :

1. Συγκρότηση τακτικών ενόπλων δυνάμεων
2. Αξιοποίηση ορισμένων αγωνιστών στη δημιουργία τακτικού στρατού
3. Ίδρυση του Λόχου των Ευελπίδων
4. Πρώτα βήματα για την οργάνωση τακτικού πολεμικού ναυτικού.
5. Καταπολέμηση πειρατείας

Δύο (2) από τα παρακάτω μέτρα για την οικονομία:

- Ίδρυσε κρατικό ταμείο (2 μονάδες) το οποίο προήλθε από εισφορές Ελλήνων του εξωτερικού και Φιλελλήνων (1 μονάδα)
- Ίδρυση τράπεζας (3 μονάδες)
- Κοπή νομίσματος (2 μονάδες) - Φοίνικας (1 μονάδα)
- Εφαρμογή λιτότητας στις δημόσιες δαπάνες (3 μονάδες)
- Επιχείρησε να εκσυγχρονίσει τη γεωργία (2 μονάδες) εισάγοντας νέες καλλιέργειες (πατάτα) (0,5 μονάδα) και νέες καλλιεργητικές μεθόδους (σιδερένιο άροτρο) (0,5 μονάδα).

(2x3 μον.=6 μον.)

[Δείκτης: Να περιγράψουν και να αξιολογούν το μεταρρυθμιστικό έργο του Ι. Καποδίστρια. Δ, Ε, Ζ]

B3.

α. Να αναφέρετε σε ποιες κοινωνικές τάξεις ήταν οργανωμένη η κοινωνία της Γαλλίας κατά τις παραμονές της Γαλλικής Επανάστασης.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

Στη γαλλική κοινωνία του 18ου αιώνα υπήρχαν τρεις κοινωνικές τάξεις: (3X2=6 μον.)

- ανώτερος κλήρος/κλήρος (2 μον.)
- ευγενείς/αριστοκρατία (2 μον.)
- Τρίτη τάξη (2 μον.)

β. Να γράψετε ποια κοινωνική τάξη πρωταγωνίστησε στην έκρηξη της Γαλλικής Επανάστασης και ποιοι την αποτελούσαν. Στη συνέχεια να δώσετε **έναν (1)** λόγο για τον οποίο η τάξη αυτή επαναστάτησε.

Στη Γαλλική Επανάσταση πρωταγωνίστησε η Τρίτη τάξη . (3 μον.)

Ποιοι την αποτελούσαν: (0,5X3=1,5 μον.)

αγρότες (0,5 μον.)

τεχνίτες/εργάτες (0,5 μον.)

αστοί (0,5 μον.)

Λόγος για τον οποίο η τάξη αυτή επαναστάτησε (έναν (1) από τους παρακάτω):

1. Η Τρίτη τάξη που αποτελούσε το 98% / την πλειοψηφία του πληθυσμού της Γαλλίας είχε μόνο υποχρεώσεις (πλήρωνε το σύνολο των φόρων) (2,5 μον.) ενώ ο κλήρος και οι ευγενείς (2% του πληθυσμού)/μειοψηφία είχαν μόνο προνόμια. (2 μον.)

2. Η κατάσταση αυτή (Παλιό Καθεστώς) (1 μον.) προκάλεσε τη δυσαρέσκεια της Τρίτης τάξης (1 μον.) κυρίως των πλουσιότερων αστών (1 μον.) που αν και δέσποζαν στην οικονομία ήταν αποκλεισμένοι από τη λήψη των αποφάσεων. (1,5 μον.)
3. Οι πλούσιοι αστοί οργάνωσαν σε μεγαλύτερο βαθμό τη Γαλλική επανάσταση (1,5 μον.) επιδιώκοντας πρόσβαση στην εξουσία και πολιτικά δικαιώματα (2 μον.), αφού ο βασιλιάς αποφάσιζε χωρίς να τους λαμβάνει υπόψη. (1 μον.)
4. Οι συνθήκες ζωής επιδεινώνονται διαρκώς (2,5 μον.) ενώ ο φοβερός χειμώνας του 1789 οδήγησε μεγάλο μέρος του λαού στην πείνα. (2 μον.)

[Δείκτης: Να σχολιάζουν τα αίτια της Γαλλικής Επανάστασης.* Β, Ζ]

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ (ΜΟΝΑΔΕΣ 35)

ΠΡΟΣΟΧΗ:

Ορθή είναι η απάντηση που τεκμηριώνεται επαρκώς, με βάση στοιχεία από τις πηγές που παρατίθενται, καθώς και άλλα ιστορικά γεγονότα.

Γ1.

ΠΑΡΑΘΕΜΑ I:

«Ήδη όμως το απελπισμένο εγχείρημα του Υψηλάντη ήταν καταδικασμένο σε αποτυχία. [...] Ο τσάρος Αλέξανδρος [...] καταδίκασε δημόσια την ελληνική εξέγερση και καθαίρεσε τον Υψηλάντη από τον βαθμό που έφερε στον ρωσικό στρατό. Ο πατριάρχης, ύστερα από πιέσεις της Πύλης, τον αφόρισε. Αργότερα ο τσάρος έδωσε την έγκρισή του για την είσοδο τουρκικών στρατευμάτων στις ηγεμονίες.»

Douglas Dakin, *Η ενοποίηση της Ελλάδας, 1770-1921* (Αθήνα: ΜΙΕΤ, 2012), σ. 69

ΠΑΡΑΘΕΜΑ II:

«**Στην Ελλάδα οι συνθήκες ήταν ευνοϊκές για την ευδοκίμηση της Επανάστασης[...].** Σπουδαίο ευνοϊκό στοιχείο, εξάλλου, ήταν η τεράστια τότε, ιδίως στην Πελοπόννησο, εξάπλωση της Φιλικής Εταιρείας, η παρουσία έτσι πολλών αφοσιωμένων και τολμηρών στελεχών της και παράλληλα η ύπαρξη του πατριωτικού ενθουσιασμού και του ισχυρού επαναστατικού φρονήματος του λαού των πόλεων και της υπαίθρου. Άλλο σπουδαίο επίσης ευνοϊκό στοιχείο ήταν η μειωμένη τότε στην Πελοπόννησο στρατιωτική δύναμη των Τούρκων. Μεγάλο τμήμα της και ο αρχηγός της είχαν μετακινηθεί και βρίσκονταν στην Ήπειρο για την καταπολέμηση του Αλή Πασά.»

Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, τόμος ΙΒ (Αθήνα: Εκδοτική Αθηνών, 1975), σ. 69
(διασκευή)

Αφού μελετήσετε τα πιο πάνω παραθέματα (I,II) και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να απαντήσετε στα πιο κάτω ερωτήματα:

(α) Να αναφέρετε **δύο (2)** λόγους αποτυχίας της επανάστασης στις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

Δύο από τους παρακάτω λόγους: (2Χ5= 10 μον.)

1. Οι πλούσιοι Έλληνες των Ηγεμονιών δεν ανταποκρίθηκαν υλικά (2,5 μον.) και η στρατολόγηση δεν προχωρούσε. (2,5 μον.)
2. Ο τσάρος αποκήρυξε/καταδίκασε την επανάσταση (2,5 μον.) και επέτρεψε την είσοδο του Οθωμανικού στρατού στις Ηγεμονίες με σκοπό την καταστολή της. (2,5 μον.)
3. Ο τσάρος καθαίρεσε τον Υψηλάντη από το βαθμό που έφερε στο ρωσικό στρατό (2,5 μον.) και έδωσε την έγκρισή του για την είσοδο τουρκικών στρατευμάτων στις ηγεμονίες (2,5 μον.)
4. Ο Πατριάρχης Γρηγόριος Ε' αφόρισε όσους συμμετείχαν στο κίνημα (4 μον.), πιεζόμενος από τον Σουλτάνο. (1 μον.)
5. Ο Βλαντιμνέρσκου θεωρήθηκε προδότης και με εντολή της Φιλικής Εταιρείας εκτελέστηκε. (5 μον.)

[Δείκτης: Να αναφέρουν τα βασικά γεγονότα της Ελληνικής Επανάστασης στις Ηγεμονίες. Α, Ε, ΣΤ, Ζ]

(β) «Στην Ελλάδα οι συνθήκες ήταν ευνοϊκές για την ευδοκίμηση της Επανάστασης». Να γράψετε **τρεις (3)** παράγοντες που βοήθησαν στην εδραίωση της Ελληνικής Επανάστασης στον νότιο ελλαδικό χώρο.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

Τρεις από τους παρακάτω: (3 x 5= 15 Μον.)

1. Οι ελληνικοί πληθυσμοί ήταν πυκνότεροι.
2. Η παρουσία του Οθωμανικού στρατού δεν ήταν ισχυρή.
3. Τη δεδομένη στιγμή μεγάλο μέρος των Οθωμανικών δυνάμεων ήταν απασχολημένο στον πόλεμο εναντίον του Αλή πασά της Ηπείρου.
4. Υπήρχαν πολυάριθμοι Φιλικοί που προετοίμαζαν και ανέμεναν τον ξεσηκωμό/εξάπλωση της Φιλικής Εταιρείας και η ύπαρξη πολλών και αφοσιωμένων στελεχών της.
5. Η ύπαρξη πατριωτικού ενθουσιασμού και ισχυρού επαναστατικού φρονήματος στον λαό των πόλεων και της υπαίθρου.
6. Υπήρχαν ένοπλα σώματα Ελλήνων/Υπήρχαν κλέφτες και αρματολοί.
7. Υπήρχαν ελληνικά εμπορικά σκάφη, εφοδιασμένα με κανόνια.
8. Πολλοί Έλληνες διέθεταν σημαντική εμπειρία ενόπλων συγκρούσεων στη ξηρά/και στη θάλασσα.
9. Τα ορεινά εδάφη της Πελοποννήσου και της Στερεάς Ελλάδας διευκόλυναν τον κλεφτοπόλεμο.

[Δείκτης: Να αιτιολογούν την εδραίωση της επανάστασης στον νότιο ελλαδικό χώρο. Β, Ζ]

(γ) Να αναφέρετε **δύο (2)** τρόπους με τους οποίους η Κύπρος συνέβαλε στην Ελληνική Επανάσταση του 1821.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

Δύο (2) από τους παρακάτω:

- 1.Οι Κύπριοι βοήθησαν ηθικά (2,5 μον.) και υλικά (2,5 μον.) στη διεξαγωγή του αγώνα**
- 2. Συλλογή χρημάτων (2,5 μον.) και τροφίμων. (2,5 μον.).**
- 3. Κύπριοι κατετάγηκαν στις τάξεις των αγωνιστών της Ελληνικής Επανάστασης (4 μον.) και πήραν μέρος σε πολλές μάχες. (1 μον.).**

[Δείκτης: Να αποτιμούν την απήχηση της Ελληνικής Επανάστασης του 1821 στην Κύπρο.
Α.]